

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн хорин зургаадугаар цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ОРА-2024/117/НА-СТА-ТШЗ

Цахим www.audit.mn Эрдэнэт хот 2024 он	хуудас:	Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn Аудитор: О.Гантуяа Утас: 70355805 Цахим хаяг: gantuyao@audit.gov.mn
---	---------	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	Error! Bookmark not defined.
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3.САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	Error! Bookmark not defined.
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	Error! Bookmark not defined.
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	Error! Bookmark not defined.
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	Error! Bookmark not defined.
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд .	Error! Bookmark not defined.
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	Error! Bookmark not defined.
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	Error! Bookmark not defined.
4.1 Ерөнхий зүйл	Error! Bookmark not defined.
4.2 Материаллаг байдал.....	Error! Bookmark not defined.
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	Error! Bookmark not defined.
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	Error! Bookmark not defined.
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	Error! Bookmark not defined.
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	Error! Bookmark not defined.
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	11
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	13

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ҮОМШӨ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2024.02.22 № 13
танай _____-ны № _____-г

ОРХОН АЙМГИЙН ХОРИН
ЗУРГААДУГААР ЦЭЦЭРЛЭГИЙН
ЭРХЛЭГЧ Э.ЦЭВЭЛМАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн хорин зургаадугаар цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн хорин зургаадугаар цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Орхон аймгийн хорин зургаадугаар цэцэрлэгийн 2023 оны үйл ажиллагааны зарцуулах баталсан төсөв, төвлөрүүлэх орлогыг бүрэн төвлөрүүлж, төсвийг 15.0 хувиар хэмнэж, төсвийн гүйцэтгэл 85.0 хувьтай тайлагнаж, авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй ажилласан байна.

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл өмнөх оны үлдэгдлээс 96,871.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь гүйцэтгэл, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн үлдэгдлийг улсын төсөвт төвлөрүүлдэггүй болсонтой холбоотой байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албан хаагчийн цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн баталсантай холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 0.8 хувиар өсөж, төсвийн хуваарийг 9 удаа өөрчлөн, 2023 оны 12 дугаар

сарын 25-нд сүүлийн хуваарийг баталж, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өсөхөд нөлөөлсөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 зорилт, 44 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын даргатай байгуулж, хэрэгжилтийг 91 хувьтай үнэлж, өмнөх оноос 1.9 хувиар өссөн байна

Сургалт эрхлэх тусгай зөвшөөрөлд хичээлийн байрны хүчин чадлыг 280 хүүхдээр тооцсон боловч 295 хүүхэд суралцаж, улсын төсвөөс гүйцэтгэлээр санхүүжсэн байна.

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй аудитор аливаа этгээдийн нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ёс зүйтэй холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>157,895,492.12</u>	<u>268,930,652.11</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	43,372,462.12	140,244,072.11
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	43,372,462.12	140,244,072.11
3121	Төгрөг	43,372,462.12	140,244,072.11
31211	Төрийн сангийн харилцах	43,372,462.12	140,244,072.11
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	114,523,030.00	128,686,580.00
351	Түүхий эд материал	107,408,140.00	127,159,680.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	106,572,450.00	126,220,090.00
35130	Эм боох материал	835,690.00	939,590.00
354	Хангамжийн материал	7,114,890.00	1,526,900.00
35410	Бичиг хэргийн материал	245,340.00	354,600.00
35420	Аж ахуйн материал	6,346,250.00	451,000.00
35450	Барилгын засварын материал	523,300.00	721,300.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,613,824,764.09</u>	<u>2,586,324,136.40</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,613,824,764.09	2,586,324,136.40
391	Газар		
392	Биет хөрөнгө	2,255,556,013.95	2,228,089,761.41
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,402,540,143.00	2,402,540,143.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(238,703,723.23)	(291,102,101.50)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	75,721,004.70	110,027,504.70
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(26,077,123.02)	(35,917,882.78)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	69,864,311.90	76,864,311.90
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,788,599.40)	(34,322,213.91)
393	Биет бус хөрөнгө	358,268,750.14	358,234,374.99
39301	Програм хангамж	550,000.00	550,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(481,249.86)	(515,625.01)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	358,200,000.00	358,200,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,771,720,256.21</u>	<u>2,855,254,788.51</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>2,413,490,256.21</u>	<u>2,497,024,788.51</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,413,490,256.21	2,497,024,788.51
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,413,490,256.21	2,497,024,788.51
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,413,490,256.21	2,413,490,256.21
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	83,534,532.30
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>2,413,490,256.21</u>	<u>2,497,024,788.51</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	759,876,000.00	947,475,300.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,008,100.00	63,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,008,100.00	63,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,008,100.00	63,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	475,000.00	63,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	3,533,100.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	755,867,900.00	947,412,300.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	671,021,500.00	892,067,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	892,067,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	671,021,500.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	84,846,400.00	55,344,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	84,846,400.00	55,344,800.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	801,318,013.40	927,720,157.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	801,318,013.40	927,720,157.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	785,803,504.83	907,656,766.19
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	497,387,161.23	603,250,085.68
210101	Үндсэн цалин	400,219,438.69	469,397,037.42
210102	Нэмэгдэл	82,910,825.54	115,755,700.30
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	228,400.00	-
210104	Урамшуулал	14,028,497.00	18,097,347.96
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	64,489,406.79	76,059,224.33
210201	Тэтгэврийн даатгал	44,315,822.48	52,413,487.21
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,180,563.95	6,166,286.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,063,531.18	4,849,369.45
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	990,002.17	1,148,260.46
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,939,487.01	11,481,820.49
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	34,629,101.29	33,481,408.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,637,127.75	11,112,014.02
210302	Түлш, халаалт	8,482,029.75	12,022,213.19
210303	Цэвэр, бохир ус	17,509,943.79	10,347,181.28
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	11,884,350.00	19,276,110.00
210401	Бичиг хэрэг	-	197,760.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,884,350.00	14,091,850.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	4,986,500.00
2105	Нормативт зардал	75,016,445.00	90,844,780.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	437,850.00	-
210502	Хоол, хүнс	74,578,595.00	90,769,380.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	618,800.00	1,364,000.00

210604	Урсгал засвар	618,800.00	1,364,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,896,200.00	1,615,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,896,200.00	1,615,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	99,882,040.52	81,821,557.69
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,133,010.00	11,298,430.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,663,100.00	1,716,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	85,085,930.52	68,807,127.69
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,514,508.57	20,063,391.51
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	20,063,391.51
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	20,063,391.51
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,514,508.57	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,514,508.57	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(41,442,013.40)	19,755,142.30
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(41,442,013.40)	19,755,142.30

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	757,858,162.00	949,132,571.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	475,000.00	63,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	475,000.00	63,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	475,000.00	63,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	475,000.00	63,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	757,383,162.00	949,069,571.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	671,021,500.00	892,067,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	892,067,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	671,021,500.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	84,846,400.00	55,344,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	84,846,400.00	55,344,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	1,515,262.00	1,657,271.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,515,262.00	1,657,271.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	714,485,699.88	852,260,961.01
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	714,485,699.88	852,260,961.01
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	697,455,929.31	830,540,298.50
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	497,387,161.23	603,250,085.68
210101	Үндсэн цалин	400,219,438.69	469,397,037.42
210102	Нэмэгдэл	82,910,825.54	115,755,700.30
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	228,400.00	-
210104	Урамшуулал	14,028,497.00	18,097,347.96

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	64,489,406.79	76,059,224.33
210201	Тэтгэврийн даатгал	44,315,822.48	52,413,487.21
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,180,563.95	6,166,286.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,063,531.18	4,849,369.45
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	990,002.17	1,148,260.46
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,939,487.01	11,481,820.49
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	34,629,101.29	33,481,408.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,637,127.75	11,112,014.02
210302	Түлш, халаалт	8,482,029.75	12,022,213.19
210303	Цэвэр, бохир ус	17,509,943.79	10,347,181.28
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,142,000.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,142,000.00	-
2105	Нормативт зардал	74,470,760.00	90,769,380.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	-	-
210502	Хоол, хүнс	74,470,760.00	90,769,380.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,142,100.00	1,800,000.00
210604	Урсгал засвар	1,142,100.00	1,800,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,896,200.00	1,615,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,896,200.00	1,615,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,299,200.00	23,565,200.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,899,200.00	18,657,750.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,400,000.00	4,907,450.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,029,770.57	21,720,662.51
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,515,262.00	1,657,271.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	1,515,262.00	1,657,271.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	20,063,391.51
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	20,063,391.51
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,514,508.57	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,514,508.57	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>43,372,462.12</u>	<u>96,871,609.99</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	43,372,462.12	96,871,609.99
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		43,372,462.12
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	43,372,462.12	140,244,072.11

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	358,200,000.00	-	2,413,490,256.21	2,771,690,256.21
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-

C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	358,200,000.00	-	2,413,490,256.21	2,771,690,256.21
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	358,200,000.00	-	2,413,490,256.21	2,771,690,256.21
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	358,200,000.00	-	2,413,490,256.21	2,771,690,256.21
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	358,200,000.00	-	2,413,490,256.21	2,771,690,256.21
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	83,534,532.30	83,534,532.30
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	358,200,000.00	-	2,497,024,788.51	2,855,224,788.51

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Д/Д	Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Харьцуулалт
1		Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2		71801 - СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛ				
2		80112 - НИЙТЛЭГ ҮЙЛЧИЛГЭЭ				
2	1220	Тусламжийн орлого	70,142,800.00	55,344,800.00	14,798,000.00	78.9
3	122005	Төсвөөс санхүүжих	70,142,800.00	55,344,800.00	14,798,000.00	78.9
4	2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	68,342,800.00	33,481,408.49	34,861,391.51	48.99
5	210301	Гэрэл, цахилгаан	12,764,000.00	11,112,014.02	1,651,985.98	87.06
6	210302	Түлш, халаалт	29,582,300.00	12,022,213.19	17,560,086.81	40.64
7	210303	Цэвэр, бохир ус	25,996,500.00	10,347,181.28	15,649,318.72	39.8
8	2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,800,000.00	1,800,000.00		100
9	210604	Урсгал засвар	1,800,000.00	1,800,000.00		100
10	261090	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		20,063,391.51	-20,063,391.51	
11		81605 - ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ДЭМЖИХ				
11	1230	УТ, ОНТ хоорондын шилжүүлэг	2,454,100.00	2,454,100.00		100
12	123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	2,454,100.00	2,454,100.00		100
13	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,454,100.00	1,825,000.00	629,100.00	74.37
14	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,454,100.00	1,825,000.00	629,100.00	74.37
15		81807 - ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ХҮҮХДИЙН ХООЛ				
15	1230	УТ, ОНТ хоорондын шилжүүлэг	104,727,900.00	88,612,500.00	16,115,400.00	84.61
16	123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	104,727,900.00	88,612,500.00	16,115,400.00	84.61
17	2105	Нормативт зардал	104,727,900.00	90,769,380.00	13,958,520.00	86.67
18	210502	Хоол, хүнс	104,727,900.00	90,769,380.00	13,958,520.00	86.67
19		81816 - ЗӨВ МОНГОЛ ХҮҮХЭД ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР				
19	1230	УТ, ОНТ хоорондын шилжүүлэг	5,007,200.00	5,007,200.00		100
20	123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	5,007,200.00	5,007,200.00		100
21	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,007,200.00	4,998,000.00	9,200.00	99.82

22	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,007,200.00	4,998,000.00	9,200.00	99.82
23		81823 - БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БАГШ АЖИЛЧДЫН МЭРГЭЖИЛ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ				
23	1230	УТ, ОНТ хоорондын шилжүүлэг	2,454,100.00	2,454,100.00		100
24	123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	2,454,100.00	2,454,100.00		100
25	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,454,100.00	2,462,600.00	-8,500.00	100.35
26	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,454,100.00	2,462,600.00	-8,500.00	100.35
27		81834 - БОЛОВСРОЛЫН СТАНДАРТ, СУРГАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ				
27	1230	УТ, ОНТ хоорондын шилжүүлэг	631,448,700.00	631,448,700.00		100
28	123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	631,448,700.00	631,448,700.00		100
29	2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	568,782,500.00	484,880,948.95	83,901,551.05	85.25
30	210101	Үндсэн цалин	397,291,000.00	387,250,710.94	10,040,289.06	97.47
31	210102	Нэмэгдэл	162,080,000.00	87,821,605.54	74,258,394.46	54.18
32	210104	Урамшуулал	9,411,500.00	9,808,632.47	-397,132.47	104.22
33	2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	71,097,500.00	61,411,920.13	9,685,579.87	86.38
34	210201	Тэтгэврийн даатгал	48,346,400.00	42,001,098.33	6,345,301.67	86.88
35	210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,688,000.00	4,941,299.77	746,700.23	86.87
36	210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,550,100.00	3,904,579.83	645,520.17	85.81
37	210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,137,600.00	960,521.39	177,078.61	84.43
38	210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,375,400.00	9,604,420.81	1,770,979.19	84.43
39	2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,636,100.00	1,615,000.00	21,100.00	98.71
40	210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,636,100.00	1,615,000.00	21,100.00	98.71
41	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,743,200.00	13,741,600.00	1,600.00	99.99
42	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,834,900.00	8,834,150.00	750	99.99
43	210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,908,300.00	4,907,450.00	850	99.98
44		81835 - СУРГАЛТЫН ХЭВИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ХАНГАХ				
44	1230	УТ, ОНТ хоорондын шилжүүлэг	162,090,900.00	162,090,900.00		100
45	123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	162,090,900.00	162,090,900.00		100
46	2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	152,784,845.00	118,369,136.73	34,415,708.27	77.47
47	210101	Үндсэн цалин	84,783,200.00	82,146,326.48	2,636,873.52	96.89
48	210102	Нэмэгдэл	55,610,545.00	27,934,094.76	27,676,450.24	50.23
49	210104	Урамшуулал	12,391,100.00	8,288,715.49	4,102,384.51	66.89
50	2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	18,328,500.00	14,647,304.20	3,681,195.80	79.92
51	210201	Тэтгэврийн даатгал	12,463,000.00	10,412,388.88	2,050,611.12	83.55

52	210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,466,300.00	1,224,986.95	241,313.05	83.54
53	210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,173,100.00	944,789.62	228,310.38	80.54
54	210204	Ажилгүйдлийн даатгал	293,400.00	187,739.07	105,660.93	63.99
55	210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,932,700.00	1,877,399.68	1,055,300.32	64.02
56		81844 - ГҮНЗГИЙРҮҮЛСЭН БОЛОН ТӨРӨЛЖСӨН СУРГАЛТЫН ОРЧИНГ САЙЖРУУЛАХ				
56	1200	Татварын бус орлого	63,000.00	63,000.00		100
57	120010	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	63,000.00	63,000.00		100
58	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,000.00	63,000.00		100
59	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,000.00	63,000.00		100
60		83603 - НЭМЭЛТ - ДЭЭД ШАТНЫ ТӨСВӨӨС ХУВААРИЛСАН				
60	1200	Татварын бус орлого	475,000.00		475,000.00	
61	120010	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	475,000.00		475,000.00	
62	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	475,000.00	475,000.00		100
63	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	475,000.00	475,000.00		100
64		БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР				
65		Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		43,372,462.12	-43,372,462.12	
66		Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		140,244,072.11	-	140,244,072.11
67		ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				
68		БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1		
69		АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	42	42		
74		ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	42	42		

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 1,044.8 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 1,044.8 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан.

Залруулсан алдаа:

- Эд хариуцагч солигдох үед хөрөнгө, бараа материалын тооллого хийгээгүй байна. Ажил хүлээлцэх ажлын хэсгийн тушаал гарснаас хөрөнгийн тооллогын тушаал гараагүйд завсрын аудитаар албан шаардлага өгөхөөр баталгаажуулсан, 2024 оны 1 сарын 10-нд нярав солигдож, ажил хүлээлцэх болон хөрөнгийн тооллого хийх цэцэрлэгийн эрхлэгчийн тушаал гарсан тул залруулагдсанд тооцов.
- Дотоод хяналтын тайланг оны эцэст удирдамж тус бүрээр тайланг бичиж тайлагнасан тул биелэлт хангагдсан гэж үзсэн.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

- Мөнгөн хөрөнгийн тайланд нийгмийн даатгалаас санхүүжигдсэн хөдөлмөрийн чадвар түр алдалтын тэтгэмжийн зардлыг 1,044.8 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэснийг залруулсан.

Аудитаар нийт 6,528.7 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 37.9 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 6,417.5 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага, 73.3 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж хүргүүлсэн.

Аудитаар залруулаагүй 3 зөрчилтэй асуудлаас 6,528.7 мянган төгрөгийн материаллаг зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлын дүнгээс бага байгаа тул өөрчлөлтгүй дүгнэлт өгсөн болно.

5.1 Төлбөрийн акт

Төрийн алба хаасан хугацаа нь дараагийн шатлалд хүрээгүй 1 албан хаагчид 37.9 мянган төгрөгийн нэмэгдэл цалин илүү олгосон тул төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

Хөгжмийн мэргэжлийн дээд боловсролын бакалавр зэрэггүй хүнийг хөгжмийн багшийн үндсэн орон тоонд ажиллуулж 6,417.5 мянган төгрөгийн цалин олгосонд албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Өглөгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төрийн алба хаасан хугацаа нь дараагийн шатлалд хүрсэн 2 албан хаагчид 73.3 мянган төгрөгийг нэмэгдэл цалин дутуу олгосон байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14.4-д "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.3-д "бүх өр төлбөр", Засгийн газрын 2022 оны "Журамд өөрчлөлт оруулах тухай" 491 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан "Төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдлийг тухайн төрийн албан хаагчийн төрийн байгууллагад ажилласан хугацааг харгалзан түүний албан тушаалын сарын үндсэн цалингаас дор дурдсан хувиар бодож олгоно" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: 2024 оны 1 дүгээр улиралд хувь хүнд өгөх өглөгөөр бүртгэж, санхүүгийн тайланг засах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

---

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Мөнгөн хөрөнгийн тайланд нийгмийн даатгалаас санхүүжигдсэн хөдөлмөрийн чадвар түр алдалтын тэтгэмжийн зардлыг 1,044.8 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэснийг залруулсан.	1	1,044.8	1	1,044.8			1	1,044.8				
Дүн	1	1,044.8	1	1,044.8			1	1,044.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
Төрийн алба хаасан хугацаа нь дараагийн шатлалд хүрээгүй 1 албан хаагчид 37,895 төгрөгийг нэмэгдэл цалин илүү олгосон.	1	37.9	1	37.9								
Хөгжмийн мэргэжлийн дээд боловсролын бакалавр зэрэггүй хүнийг хөгжмийн багшийн үндсэн орон тоонд ажиллуулж 6,417,567 төгрөгийн цалин олгосон байна.	1	6,417.5			1	6,417.5						
Төрийн алба хаасан хугацаа нь дараагийн шатлалд хүрсэн 2 албан хаагчид 73,277 төгрөгийг нэмэгдэл цалин дутуу олгосон байна.	1	73.3					1	73.3				
Дүн	3	6,528.7	1	37.9	1	6,417.5	1	73.3				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Дүн								
Нийт дүн								